

#oneoutfit100days

#capsulecloset #NogM #BeSustainable

NADJA's

STORE

KLIMAKRISE

TANJA R. BISGAARD

KRABAT

NADJA's STORE KLIMAKRISE

TANJA R. BISGAARD

KRABAT

ANDRE BØGER AF SAMME FORFATTER

Midgårds Beskyttere 1 – Vølvens spådom

Midgårds Beskyttere 2 – Lokes list

Midgårds Beskyttere 3 – Frejs sværd

Midgårds Beskyttere 4 – Surts rige

Midgårds Beskyttere 5 – Ragnarok

Sebastian og forsvindingsuret 1 – Den mystiske besked

Sebastian og forsvindingsuret 2 – Den usynlige ø

Sebastian og forsvindingsuret 3 – Den vilde flugt

KAPITEL 1. DEN STORE NYHED

Jeg sidder mellem mor og far ved spisebordet. Maden dufter godt. På bordet står et stort fad med hjemmelavede falafler, hummus, pitabrød og salat. Far griber min hånd og trykker den hurtigt. Hans øjne lyser af glæde. Jeg kan ikke huske sidste gang, de så sådan ud.

”Vi har virkelig glædet os til at fortælle det her,” siger han. ”Det er en stor nyhed.” Han trækker vejret dybt gennem næsen. ”Vi skal flytte til Holte.”

Mor klapper i hænderne, lige så snart han er færdig med at tale. Hendes læber kruser opad. Hun sender mig et stort smil. ”Det lyder så godt. Ikke, skat?”

Jeg nikker. Far er glad. Mor er glad.

Mit blik vandrer over til mine bonusmødre. Inger Margrete sidder ved siden af mor. Hendes grå øjne sender mig et roligt blik. De har trøstet mig mange gange i løbet af min barndom. Ved siden af far sidder Kristine. De har været gift i et par år. Hendes blik kender jeg ikke så godt.

”Hvorfor skal I flytte til Holte?” Min bonus-

bror Marcus hæver øjenbrynene og ser på mig.

Mine øjne lander på far.

”Kristine har overtaget sine forældres hus,” svarer han. ”Det er tættere på universitetet og mit arbejde. Det er jo langt at køre fra Dragør hver dag.” Han rømmer sig. ”Og så tænkte jeg, at ... ja, at du ville synes, det var en god idé, Nadja.”

”Jeg synes i alle fald, at det er en god idé,” stemmer mor i.

”Skal du starte på en ny skole?”

spørger Marcus.

Jeg ser på far igen.

Han nikker. ”Er det ikke lige det, du har brug for?” spørger han mig.

”Jeg tror, det er lige det, du har brug for,” siger mor og holder om min skulder.

Jeg tager en stor bid af mit pitabrød og synker en tør falafel. Det er, som om maden vokser på vej ned i maven.

”Kommer du stadig og bor hos os hver anden uge?” spørger Marcus.

Der bliver stille rundt om bordet. Far rømmer sig. Mor krammer min skulder lidt hårdere.

KAPITEL 2. #NogM

Jeg ligger på sengen og stirrer ind i et tomt walk-in-closet. Det fylder hele endevæggen. Garderobestænger og hylder. Hylde og garderobestænger. Helt til højre hænger min nye kjole. Jeg fik den af Kristine i går som en slags indflyttergave. Ved den anden endevæg står fem brune flyttekasser.

Jeg tager et billede af skabet og sender en snap til Marcus. Jeg skriver: *Helt tomt* og tilføjer #NogM. Det er vores hashtag. Nadja & Marcus. Vi fandt på det, da vi var 12 år gamle og havde oprettet en Instagram-konto hver. Det var, inden vi fandt ud af, at Snapchat var bedre at bruge. De uger, jeg boede hos far, sendte vi hinanden beskeder, altid med #NogM. Også når vi brugte Snapchat. Så var vi på en måde sammen, selv når vi ikke var sammen.

Han svarer i løbet af få sekunder: *What? Har du stadig ikke pakket ud? Det ligner et #capsule-closet.*

Jeg skriver tilbage: *Hvad er det?*

Marcus svarer: *Når man kun har lidt tøj. Det er bæredygtigt.*

Jeg smiler. Det er helt sikkert hans mor, der har fortalt ham om det. Inger Margrete går virkelig op i at passe på klimaet og kloden og alt det der.

Hvordan har du det?

Jeg presser ansigtet ned i puden. Mest af alt har jeg lyst til at sige, at jeg savner ham så meget, at jeg flytter tilbage til Dragør. Men det er jo for sent nu. Beslutningen er truffet, og far er vildt glad for, at jeg er her. I morgen starter jeg i en ny klasse. Det hele skal nok blive godt, men jeg har ikke lyst til at være her, og det kan jeg ikke sige højt.

”Nadja?” Kristine står ude i gangen og kalder på mig.

”Ja,” svarer jeg.

”Har du tid til at hjælpe mig med noget?”

”Selvfølgelig.” Jeg sender en snap til Marcus.

Godt. Han svarer tilbage med det samme. Jeg ser på skærmen, mens jeg ruller ud af sengen.

Er det nye hus fedt?

Jeg går ud i gangen og svarer: *Sygt fedt.*

Kristine kommer ned ad den brede trappe fra første sal. Tæppet er så tykt, at man ikke kan høre hendes fodtrin. ”Kan du hjælpe mig med at flytte kasserne ud i køkkenet?”

”Kommer.” Jeg går lydløst ned efter hende, mens jeg filmer huset.

Mindst femten kasser står i stakke i den rummelige entré. Kristine tager fat i én af dem og ser på mig. Jeg griber fat i den anden ende med min frie hånd. Den er virkelig tung. Meget tungere end kasserne på mit værelse.

”Forsigtig, der er porcelæn i dem her.”

Vi bærer fire kasser ud i køkkenet.

”Jeg må vist hellere pakke ud, inden vi bærer flere ind.” Kristine sukker og ser sig rundt. Hun åbner en kasse og tager et par blomstrede kopper op. ”Dem her har jeg arvet fra min bedstemor. Måske skal de stå i vitrineskabet derovre, hvor alle kan se dem?”

Jeg bruger hele eftermiddagen på at hjælpe Kristine. Så min plan om at sidde på værelset og være nervøs for første skoledag bliver ikke til noget. Når far ikke er her til at hjælpe, er jeg ligesom den eneste. Da alle køkkenkasserne er pakket ud, er jeg helt udmattet.

”Kan du hjælpe med en sidste ting?” Kristine er allerede på vej op til første sal.

Træt af det hele følger jeg efter. Kristine ser på mig med et stort smil. Hun guider mig ind på

deres soveværelse. Sengen er reddt, og pyntepuder i grå nuancer ligger oven på sengetæppet.

”Kan du hjælpe mig med at flytte den her?” Hun stiller sig hen til en hvid kommode. ”Hvis du tager fat her, kan vi løfte den op.”

Jeg gør, som hun siger, og løfter. Den er tung. Det er vildt svært at flytte den. Mine fødder går lige akkurat under kommodebenene, mens jeg tager bittesmå skridt.

”Her er fint,” siger hun og sætter kommoden ned.

Jeg når ikke at flytte min ene fod. En brændende smerte skyder igennem min storetå. Jeg skriger og hiver foden til mig. Men tåen sidder fast.

Kristine farer over til min side og løfter kommoden op. Jeg vælter ned på gulvet og griber fat om foden. Smerten er overvældende. Det føles, som om der er sat ild til tåen.

Hun sætter sig på gulvet ved siden af mig. ”Gør det ondt?”

Jeg nikker med tårer i øjnene.

”Vent her, så henter jeg noget koldt.” Hun haster ud af rummet og dukker op med et vådt viskestykke. ”Vi har jo ikke nogen isterninger, men måske hjælper det her lidt.” Kristine pakker det

kolde stof rundt om min tå.

Jeg rejser mig op. Nu har jeg virkelig brug for at være alene. Eller måske tale lidt med Marcus. Kristine holder fast under min arm, mens jeg hopper på én fod ind til mig selv.

”Skal jeg blive hos dig?” spørger Kristine.

Jeg ryster hurtigt på hovedet, mens jeg smiler, så hun ikke bliver skuffet. Jeg humper over til sengen og lægger mig ned. Det føles stadig, som om min tå er ved at brænde op. Min mobil vibrerer. Marcus har sendt en snap. *Sushi hos os i aften?*

Kan ikke.

Kom nu, skriver han med det samme.

Det tager for lang tid, svarer jeg.

Det var jo derfor, du ikke skulle flytte.

Mine kinder bliver varme, og jeg får en knude i maven. I stedet for at sende en snap med min ødelagte tå lægger jeg telefonen fra mig på sengen og lukker øjnene.

KAPITEL 3. SKOLEPROJEKTET

Det er første skoledag i den nye klasse. 9. A har lokale for enden af en lang gang. Det er et stort rum med borde spredt ud over det hele.

En gruppe piger står ved vinduet og taler sammen. De fniser. Den ene har langt brunt hår og ligner Vanilla. Jeg får et sug i maven. Mindet om hendes kommentarer fra før sommerferien rammer mig hårdt i brystet. *Hvem gider at være venner med dig, når du ikke holder, hvad du lover?* Hver gang jeg tænker på det, gør det ondt. Det værste var, at de andre piger var enige med Vanilla. Selv om jeg holdt, hvad jeg lovede.

Jeg trækker vejret dybt. Pigen ved vinduet vender sig om. Jeg puster ud igen. Det er selvfølgelig ikke Vanilla.

Jeg finder en ledig plads og sætter mig. Tre af pigerne kommer over.

”Hej, er du ny?”

Jeg nikker.

”Jeg hedder Olivia.” Den ene pige rækker hånden frem.

De to andre hedder Thea og Astrid. De er vir-

kelig søde.

”Er du lige flyttet hertil?” spørger Thea.

”Hm,” svarer jeg.

”Det er fedt med en ny pige i klassen.” Astrid smiler til mig.

Jeg læner mig tilbage i stolen og smiler tilbage. Mor og far havde ret. Det var en god beslutning at flytte og starte i en ny klasse. Alt bliver meget bedre det her skoleår.

Eleverne i 9. A strømmer ind, og larmen fra alle samtalerne bliver højere. Thea er i gang med at fortælle om sin ferie i Nice, da hun bliver afbrudt.

”Du sidder på min plads.” En pige med en dyb stemme stirrer på mig. Uden så meget som antydningen af et smil.

Jeg hopper op af stolen. ”Åh, undskyld,” mumler jeg og samler min skoletaske op. Mit hjerte slår lidt hurtigere.

Olivia himler med øjnene. ”Du kan sidde ved siden af mig,” siger hun og går over i den anden ende af klasselokalet.

Jeg følger efter hende til et bord med to stole. ”Er hun sur på mig?” hvisker jeg, da vi har sat os.

”Hvem?”

”Hende der.” Jeg kaster med hovedet i retning af den alvorlige pige.

”Det tror jeg ikke,” siger Olivia. ”Sådan er hun over for alle.”

Det ringer ind, og en lærer dukker op i døren. ”Godmorgen og velkommen til et nyt år.” Hun kigger ned på en stak papirer og ser over på mig. ”Du må være den nye i klassen. Velkommen til, Nadja. Jeg hedder Lone.”

Jeg rykker mig på stolen.

”I år starter vi skoleåret på en helt anden måde, end vi plejer. Vi går i gang med et projekt.”

Høje suk lyder fra alle sider.

”Det skal handle om tøj, og hvordan det påvirker klimaet,” siger Lone. ”Jeg tror, at mange af jer allerede går op i det. Så det vil måske slet ikke føles som skolearbejde.”

Den sure pige med den dybe stemme rækker hånden i vejret. ”Jeg forstår ikke, hvad tøj har med klima at gøre. Er det ikke bare olie og kul og sådan noget, der er grunden til klimaforandringer?”

”Jo, men tænk på, hvad olie og kul bliver brugt til,” svarer Lone.

Pigen trækker på skuldrene.

”Det bliver brugt til at lave strøm. Og strøm

bruger vi til mange forskellige ting, også tøj. Og efter vi har købt tøjet, skal det vaskes og måske tørretumbles. I dag udleder tøjindustrien op til ti procent af verdens CO₂. Det er faktisk lige så meget som fly og transport.”

Der bliver stille i klassen. Jeg får lidt ondt i maven af det, Lone fortæller. Nogle gange føler jeg, at det er lige meget, hvad man laver, så er det dårligt for klimaet. Jeg kan jo ikke holde op med at vaske mit tøj. Ellers skal jeg finde en flod at vaske tøjet i, ligesom de gør i Ganges i Indien og den slags steder. Jeg sukker.

Pigen rækker hånden op igen. ”Men det kan vi jo ikke gøre for. Hvorfor skal vi have et projekt om det?”

”Projektet, vi skal i gang med, handler om, hvordan vi får bæredygtig mode.” Lone ser på os. Ingen virker særlig entusiastiske. ”I skal jo alle vælge en ungdomsuddannelse efter 9. klasse. Måske kan det her inspirere jer?” Der er stadig helt stille i klassen. Jeg kigger ned i bordet. Lone udstøder et lille host, inden hun fortsætter. ”Og vi gør det på en lidt anden måde denne gang. I skal ikke aflevere en opgave, men i stedet laver vi en konkurrence.”

”Hvad kan vi vinde?” spørger en dreng med sorte krøller, der sidder på forreste række.

”Ingenting,” smiler Lone. ”Når I alle har præsenteret jeres projekter, stemmer vi om, hvilket, vi mener, er det mest bæredygtige. Det er klimaet, der skal vinde.”

Flere suk breder sig rundt i klassen.

”I må gerne finde sammen i grupper, I bestemmer selv, hvem I vil arbejde sammen med,” fortsætter Lone. ”I morgen præsenterer I jeres projektformulering. Jeg tænker, at projektet skal vare i to uger.”

Sukkene forvandles til ivrige stemmer, og mine nye klassekammerater samles i små grupper. Jeg ser på alle de andre. Det er umuligt at vide, hvem jeg kommer i gruppe med, når jeg ikke kender nogen. Og det lader heller ikke til, at nogen overvejer at se i min retning.

”Skal vi være sammen?” spørger en stemme ved siden af mig. Det er Olivia. Hun læner sig frem mod mig.

”Ja, hvis du har lyst,” svarer jeg. Hun skal jo ikke ofre sig for min skyld.

”Selvfølgelig har jeg lyst, ellers havde jeg ikke spurgt.”

”Vil du ikke være sammen med dine venner i stedet for?”

Hun ryster på hovedet. ”Hende, jeg plejede at lave gruppearbejde med, flyttede før sommeren.”

”Okay, det vil jeg gerne.”

”Har du nogle forslag til, hvad projektet kan handle om?” spørger Olivia.

”Jeg ved ikke så meget om bæredygtig mode, men min brors mor gør.”

Olivia ser på mig med store øjne. ”Er det ikke også din mor?”

”Øh, altså, det er min bonusbror.”

Olivia smiler. ”Hvad ved hun så?”

”Marcus, altså min bror, fortalte om et hashtag, der hedder #capsulecloset. Måske kan vi tjekke det ud?”

”Et projekt om et hashtag. Det lyder ret fedt.” Olivia finder sin mobil frem og går ind på YouTube. ”Se lige her. Jeg følger Nora Ronnøw. I går sagde hun noget om en challenge, der hedder #oneoutfit100days.”

”Cool,” siger jeg og ser på skærmen. ”Hvad går det ud på?”

”Aner det ikke, men vi har jo to uger til at finde ud af det.”

TIL DIG, DER HAR LÆST BOGEN

Tror du på, at et hashtag kan redde klimaet? Det gør jeg. Der findes i hvert fald mange hashtags, der har været vigtige og bidraget til at ændre vores måde at tænke på. Et godt eksempel er #meToo. Så hvorfor skulle det ikke være muligt at skabe lige så stor opmærksomhed om at hjælpe klimaet?

Og jeg tror på, at du kan være med til at gøre en forskel, selv om du kun er én person. Én person kan inspirere mange. Og mange kan inspirere endnu flere. Og så er vi pludselig blevet rigtig mange, der gerne vil det samme.

I 1987 var jeg 15 år gammel og boede i Bergen i Norge. Jeg var optaget af at tage vare på naturen, måske fordi jeg elskede at vandre og stå på ski i de norske bjerge.

Jeg husker det år, fordi Norges daværende statsminister, Gro Harlem Brundtland, fremlagde FN's første rapport, der havde fokus på bæredygtig vækst i verden.

Jeg kan huske, at jeg var stolt. Stolt, fordi hun ville gøre verden til et godt sted for alle, og fordi hun kom fra lille Norge. Men selv om hun

kom fra et lille land, stod hun foran hele verden og inspirerede dem til at tænke på, hvordan de kunne være bæredygtige ledere i deres egne lande.

Vi behøver ikke alle være den, der inspirerer. Det er lige så vigtigt at støtte op om de gode idéer. Du kan finde noget, du synes, er vigtigt at støtte og engagere dig i. Ved at stå sammen, tale sammen og støtte hinanden kan vi sammen hjælpe klimaet.

OM FORFATTEREN

Tanja R. Bisgaard er uddannet økonom og har arbejdet med bæredygtig vækst og innovation siden 2002. En dag hun var i gang med at skrive en vigtig rapport til OECD, fik

hun at vide, at hun skrev alt for kreativt. Ikke længe efter blev hun forfatter, og nu har hun udgivet en række bøger til børn og unge.